

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2020 m. spalio 22 d.

ES dar ne visiškai išnaudoja savo agentūrų galimybes

ES agentūros atlieka vis svarbesnį vaidmenį Sąjungoje, tačiau reikia atidžiau įvertinti, ar jos veiksmingai tenkina ES piliečių poreikius. Tai šiandien Europos Audito Rūmų pateiktos ataskaitos išvada. Audito Rūmai savo parašu patvirtino visų ES agentūrų, išskyrus dvi, 2019 m. finansines ataskaitas ir patvirtino teigiamus rezultatus, kuriuos jie buvo paskelbę ankstesniais metais. Audito Rūmai taip pat pirmą kartą įvertino, ar ES sudarė sąlygas agentūroms įgyvendinti savo politiką visuomenės labui. Auditorių nuomone, reikia daugiau tinklų kūrimo ir bendradarbiavimo, taip pat, kad agentūrų struktūra, veikimas ir galimas likvidavimas būtų lankstesni.

„Kaip ir kiekvienais metais, tikrinome visų ES agentūrų finansų valdymą ir nustatėme, kad jų finansinės ataskaitos yra pakankamai tvarkingos, – teigė už ataskaitas atsakingas Audito Rūmų narys Alex Brenninkmeijer. Be to, pirmą kartą vertinome, kaip agentūros apskritai prisideda prie ES politikos ir bendradarbiavimo piliečių labui. Siūlome stiprinti agentūrų bendradarbiavimą, kad jos taptų ES kompetencijos ir tinklų kūrimo centrais.“

Finansų valdymas. Apskritai auditoriai patvirtino teigiamus rezultatus, kurie buvo skelbti ankstesniais metais. Jie pateikė palankią nuomonę dėl visų 41 audituotos agentūros 2019 m. finansinių ataskaitų, t. y., kad informacija apie šių agentūrų finansinę būklę, operacijas ir pinigų srautus finansinėse ataskaitose pateikta teisingai, vadovaujantis apskaitos taisyklėmis. Jie taip pat nustatė, kad agentūrų pajamų ir mokėjimo operacijų teisėtumas ir tvarkingumas beveik nepažeistas, išskyrus kai kuriuos klausimus, turinčius įtakos Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (ACER) ir ES prieglobsčio paramos biuro (EASO) mokėjimams. Auditoriai pabrėžia, kad agentūros turi toliau gerinti finansų valdymą, daugiau dėmesio skirdamos, be kita ko, viešiesiems pirkimams, interesų konfliktų klausimams ir įdarbinimo procedūroms.

Veiksmingumas. Praeityje daugiausia dėmesio sutelkė atskirų agentūrų veiksmingumui šį kartą Audito Rūmai nustatė du pagrindinius kriterijus, pagal kuriuos visos ES agentūros gali veiksmingiau prisidėti prie ES politikos įgyvendinimo.

Pirma, auditoriai vertino, ar agentūrų gyvavimo ciklas yra pakankamai lankstus, kad jos galėtų įgyvendinti atitinkamą ES politikos sritį ir vykdyti Europos bendradarbiavimą kintančiomis pasaulinėmis sąlygomis. Šiuo atžvilgiu jie nustatė, kad agentūrų steigimo, veiklos ir, prireikus, likvidavimo būdai nėra pakankamai lankstūs. Kai kuriose politikos srityse veikia daug agentūrų, todėl jų įgaliojimai ir (arba) veikla gali sutapti.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Antra, auditoriai tikrino, kokių mastu agentūros veikė kaip ES politikos įgyvendinimo kompetencijos ir tinklų kūrimo centrai, ir nustatė, kad ne visos jų galimybės yra išnaudojamos. Kai kuriose agentūrose auditoriai nustatė, kad valdymo priemonės buvo pernelyg sudėtingos arba silpnos. Pavyzdžiui, kai kurių agentūrų valdančiosios tarybos yra gana didelės, o tai kartais kelia riziką priimti neveiksmingus sprendimus ir patirti didelių administracinių išlaidų. Be to, nors valdančiosios tarybos sudėtimi sudaromos sąlygos atsižvelgti į daugelį nacionalinių nuomonių, ja neužtikrinamas valstybių narių įsipareigojimas.

Atlikus auditą taip pat matyti, kad kai kurios agentūros būtų galėjusios visapusiškiau atlikti savo vaidmenį, jei būtų gavusios daugiau paramos iš valstybių narių, pramonės, Komisijos ar kitų agentūrų. Galiausiai, auditoriai nustatė, kad agentūrų indėlis į ES politiką ir bendradarbiavimą – nors ir svarbus – nėra aiškiai išmatuotas ir apie jį aiškiai nepranešama visuomenei. Nepaisant tam tikrų gerų rezultatų, pavyzdžiui, aviacijos ir teismo bendradarbiavimo srityse, vis dar trūksta tarptautinės informavimo veiklos.

Kai kurios auditorių nurodytos rizikos turi įtakos tiek finansiniam, tiek veiksmingumo aspektui, pavyzdžiui, kai kuriais atvejais netinkami žmogiškieji ir finansiniai išteklių. Kai kurios agentūros pernelyg kliaujasi išorės rangovų, kurie vykdo ypatingos svarbos funkcijas, paslaugomis, todėl kyla su viešaisiais pirkimais susijusi rizika. Kitos agentūros dėl reguliavimo ar valdymo priežasčių gali nepakankamai reaguoti, kad galėtų pritaikyti savo darbo programą ar biudžetą prie sparčiai kintančios aplinkos. Galiausiai, kai kurioms agentūroms nuolat trūksta išteklių, o kitos negali įsisavinti savo metinio biudžeto.

Apskritai, auditoriai rekomenduoja Komisijai ir agentūroms:

- atidžiau įvertinti agentūrų veiklos nuoseklumą per visą jų gyvavimo laikotarpį ir atitinkamai pakoreguoti išteklius;
- įvertinti neefektyvumą valdymo srityje ir pagerinti atskaitingumą ir veiksmingumo ataskaitų teikimą, kad dėmesys būtų sutelktas ne tik į agentūrų veiklą, bet ir į jų svarbų indėlį įgyvendinant politiką; ir
- sudaryti palankesnes sąlygas agentūroms visapusiškai veikti kaip kompetencijos ir tinklų kūrimo centrai, įgyvendinantys atitinkamas politikos sritis.

Bendra informacija

Bėgant metams ES įsteigta įvairiausių agentūrų, kad būtų sprendžiami įvairaus pobūdžio uždaviniai, todėl, ES agentūroms būdingos įvairialypės valdymo struktūros, įgaliojimai ir užduotys. Dauguma agentūrų finansuojamos beveik vien tik iš ES biudžeto, ir jų finansų valdymas yra skaidrus: Audito Rūmai atlieka jų metinių finansinių ataskaitų auditą. Tačiau, kaip Audito Rūmai pabrėžė keliuose ankstesniuose atskirų agentūrų veiklos audituose, sunkiau įvertinti, ar agentūros tinkamai vykdo savo įgaliojimus. Ne vienus metus auditoriai kelis kartus nurodė, kad reikia gerinti valdymą, atskaitomybę ir veiksmingumo ataskaitų teikimą. Šiais metais Audito Rūmai pirmą kartą papildė savo metines ES agentūrų finansų ataskaitas bendrų sąlygų, kuriomis jos tarnauja Sąjungai, valstybėms narėms ir plačiajai visuomenei, įvertinimu.

„2019 finansinių metų metinė ataskaita dėl ES agentūrų“, išsamūs patikinimo pareiškimai dėl kiekvienos agentūros ir Specialioji ataskaita Nr. 22/2020 *„ES agentūrų ateitis. Didesnio lankstumo ir bendradarbiavimo galimybės“* pateikti 23 ES kalbomis Audito Rūmų interneto svetainėje

eca.europa.eu). Informacija apie Audito Rūmų priemones, kurių buvo imtasi reaguojant į COVID-19 pandemiją, pateikta [čia](#).

Kontaktai spaudai dėl šios ataskaitos: Claudia Spiti, e. paštas claudia.spiti@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 553 547